

Pasaulio lietuvių keliai šiomet veda į Žemaitiją

Pasaulio lietuvių traukos centru 2026-aisiais tapo Žemaitija. Liepos 23-26 dienomis Plungėje rengiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) lyderių suvažiavimas. Į jį atvyks lietuvių bendruomenių vadovai ir jaunimo lyderiai iš daugiau nei 30 pasaulio valstybių. PLB laikosi taisyklės aktyvius pasaulio lietuvius suburti ne vien sostinėje ar didžiuosiuose miestuose, o pakviesti geriau pažinti ir Lietuvos regionus. Šiais metais suvažiavimas pirmą kartą rengiamas Žemaitijoje.

Justina Mikeliūnaitė | Žurnalas „Pasaulio lietuvis“

Ilgametes tradicijas turintis lyderių suvažiavimas suburia lietuvių bendruomenių pirmininkus, jaunimo organizacijų atstovus, PLB valdybos narius, PLB komisijų narius, partnerius ir Lietuvos institucijų atstovus iš įvairių pasaulio šalių.

Nors pats renginys trunka vos kelias dienas, organizatoriai neabejoja – jo įtaka bendruomenėms tęsiasi gerokai ilgiau. Tokie susitikimai tampa ne tik darbo sesijomis ar aktualijų aptarimu, bet ir erdve, kurioje atnaujinami ryšiai, gimsta naujos pažintys ir bendri projektai, dalijamasi patirtimi ir stiprėja bendras suvokimas, kad lietuvybė už Lietuvos ribų gyvuoja aktyvių, atsidavusių, patriotiškų žmonių dėka.

„Po tokių susitikimų supranti, kad nesi vienas. Turi bendraminčių visame pasaulyje. Tai įkvepia tęsti darbus, dalintis patirtimi ir siekti bendrų tikslų“, – sako PLB pirmininkė Dalia Henke.

Trijų dešimtmečių tradicija

Pasaulio lietuvių lyderių suvažiavimų tradicija pradėjo formuotis Lietuvai atsikovojus Nepriklausomybę. Šie susitikimai vyksta laikotarpiu tarp Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimų, organizuojamų kas trejus metus.

Iš pradžių jie buvo vadinami pasaulio lietuvių bendruomenių pirmininkų ir jaunimo sąjungų vadovų suvažiavimais. Tada pagrindinis tikslas buvo gana aiškus – sudaryti galimybę bendruomenių lyderiams gyvai susitikti Lietuvoje, aptarti veiklą, sužinoti naujienas ir gauti informaciją iš Lietuvos institucijų.

„Anksčiau tai buvo vienas pagrindinių kanalų bendruomenėms gauti informaciją. Dabar situacija visiškai kitokia – informacijos net per daug“, – pažymi ilgametė PLB valdybos narė Jūratė Caspersen.

PLB Kultūros komisijos pirmininkė Jūratė Caspersen | R. Morkūno nuotr.

Šiandien technologijos leidžia pasaulio lietuviams bendrauti nuolat: vyksta nuotoliniai susitikimai, seminarai, mokymai, institucijos siunčia informaciją tiesiogiai bendruomenėms. Tačiau gyvo kontakto svarba nemažėja.

Priešingai – pasaulio lietuvių lyderiai pabrėžia, kad būtent neformalus pokalbiai,

pasidalijimas realia patirtimi ir gyvas buvimas kartu sukuria tai, ko neįmanoma perkelti į virtualią erdvę.

„Negalima iš žmonių pavogti pertraukų“, – šypsosi viena iš organizatorių, PLB pirmininkė D. Henke. Pasak jos, būtent kavos pertraukų metu ar vakaro pokalbiuose dažnai gimsta geriausios idėjos, užsimezga bendri projektai ir randami atsakymai į sudėtingiausius bendruomenių klausimus.

Bendra nuotrauka su 2023 m. suvažiavime apsilankiusiais savivaldybių merais. PLB archyvo nuotr.

Susitikimų svarba

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šiandien vienija daugiau nei penkiasdešimties šalių lietuvių. Bendruomenės labai skirtingos – nuo didelių ir ilgametės tradicijas turinčių organizacijų JAV, Kanadoje ar Vokietijoje iki mažų, dar tik besikuriančių sambūrių Azijos ar Pietų Amerikos šalyse.

Todėl vienas svarbiausių suvažiavimo tikslų – suteikti galimybę bendruomenių lyderiams mokytis vieniems iš kitų.

Kaip pritraukti naujų narių? Kaip išlaikyti aktyvią bendruomenę? Kaip spręsti konfliktus? Kaip organizuoti renginius, pritraukti finansavimą ar efektyviai komunikuoti socialiniuose tinkluose? Kaip įtraukti jaunimą?

Pasak organizatorių, tai klausimai, kurių neišspręs vien teoriniai mokymai.

„Niekas iš šalies geriau nepasakys, kaip būti bendruomenės lyderiu, net tie, kurie šį darbą dirba dešimtmečius“, – sako D. Henke.

Ypač tokie susitikimai svarbūs naujiems bendruomenių pirmininkams. Tarp Seimų vyksta pirmininkų ir tarybų rinkimai skirtingose bendruomenėse, atsiranda naujų žmonių, kurie dažnai pirmą kartą susiduria su bendruomenine veikla.

Suvažiavimo Palangoje atidarymas. E. Kislych-Šochienės nuotr.

Suvažiavimas tampa savotiška mentorystės erdve – čia patyrę lyderiai dalijasi ne teorijomis ar strategijomis, o praktika, asmenine patirtimi ir išvalgomis, kas pasiteisino, o kam neverta gaišti laiko ar skirti dėmesio.

Kartais būtent paprasti klausimai tampa svarbiausi:

- ar verta rinkti nario mokestį;
- kaip paskirstyti atsakomybes valdyboje;
- kaip neperdegti dirbant visuomeninį darbą;
- kaip komunikuoti krizės metu;
- kaip pritraukti savanorių;
- kaip išlaikyti bendruomenės vienybę.

„Žmonėms reikia ne vien padrašinančių kalbų, o praktinių atsakymų į kasdienes klausimus“, – pripažįsta viena iš suvažiavimo organizatorių ir ilgametė dalyvė J. Caspersen. Ji pastebi, kad dažniausiai susiburia tie patys žmonės, aktyviausi bendruomenių atstovai.

2023 m. suvažiavimas vyko Palangoje | Aldo Kazlausko nuotr.

2023 m. suvažiavimas vyko Palangoje | Aldo Kazlausko nuotr.

2023 m. suvažiavimas vyko Palangoje | Aldo Kazlausko nuotr.

Bendruomenės, kurių pirmininkai šiuos lyderių susibūrimus vertina ne tik kaip galimybę, bet ir kaip pareigą ir reguliariai dalyvauja suvažiavimuose, aktyvesnės, dažniau linkusios įsitraukti ir į kitas PLB veiklas, inicijuoti bendrus projektus su kitomis bendruomenėmis, jų veikla nuoseklesnė.

PLB valdybos narė ir ilgametė Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininkė J. Caspersen ragina visų bendruomenių vadovus bent kartą atvykti į suvažiavimą, pajusti gyvo bendravimo ir pasidalinimo patirtimi ir idėjomis naudą, rasti atsakymus į kasdienėje veikloje kylančius klausimus, išbudinti ir auginti bendruomenes savo šalyse.

Stiprybė per vienybę ir pasirengimą

Kiekvienas suvažiavimas turi pagrindinę kryptį. Šiomet organizatoriai pasirinko šūkį „Stiprybė per vienybę ir pasirengimą“, kuriuo akcentuojama lyderystė, bendruomenių stiprinimas ir mokymasis vieniems iš kitų.

Programoje numatytos:

- lyderystės dirbtuvės;
- komunikacijos mokymai;
- diskusijos apie bendruomenių stiprinimą;
- gerųjų praktikų pristatymai;
- bendruomenių projektų aptarimai;
- institucijų ir diasporos dialogo sesijos.

Tačiau viena svarbiausių temų, išskylanti aukščiau kitų – Lietuvos saugumas ir geopolitinė situacija.

Rusijos karo Ukrainoje kontekste pasaulio lietuvių bendruomenės vis aktyviau įsitraukia į pilietinio atsparumo, informacinio saugumo ir paramos Lietuvai klausimų sprendimą. Geopolitinė situacija diktuoja ir suvažiavimo darbotvarkę.

Bus kalbama apie:

- diasporos vaidmenį krizės atveju;
- bendruomenių pasirengimą „dienai X“;
- pilietinį atsparumą;
- ryšio su Lietuva stiprinimą;
- lietuviybės ir patriotizmo svarbą.

Organizatorės pabrėžia, kad lietuviybės puoselėjimas nėra atskiras klausimas nuo nacionalinio saugumo.

„Jeigu nepuoselėsi kalbos, tradicijų ir neperduosi jų vaikams, nesuprasi, ką turi ginti“, – sako D. Henke.

Lietuviybė: ką rodo moksliniai tyrimai?

Svarbi šių metų programos dalis – rašytojos, vertėjos, kultūrologės dr. Dalios Staponkutės tyrimo apie lietuviybės išlaikymą užsienyje pristatymas.

Tyrimas analizuoja, kas iš tiesų padeda išlaikyti lietuvišką tapatybę emigracijoje, kokį vaidmenį turi bendruomenės, šeima, švietimas ir kultūra. Organizatoriai tikisi, kad mokslinės išvalgos padės bendruomenėms aiškiau suprasti, į ką verta sutelkti savo veiklą ateityje.

Organizatorės atkreipia dėmesį, kad kartais mums savo kultūriniuose, socialiniuose burbuluose atrodo vienaip, bet mokslas atskleidžia visai kitą vaizdą.

Šis tyrimas taps atspirties tašku diskusijoms apie PLB strategines kryptis ir ateities prioritetus ir dialogui su Lietuvos institucijomis, siekiant kuo geriau atliepti diasporos poreikius.

Pažintis su regionais

Dar viena ilgametė suvažiavimų tradicija – jie rengiami ne sostinėje, o Lietuvos

regionuose. Per daugiau nei du dešimtmečius pasaulio lietuvių lyderiai lankėsi Anykščiuose, Molėtuose, Panevėžio rajone, Trakuose, Nidoje, Palangoje, Klaipėdoje ir kituose Lietuvos miestuose. Šiemet pirmą kartą pasirinkta Žemaitija – Plungė ir Telšiai. Taip pasaulio lietuviai turi galimybę geriau pažinti Lietuvą. Kai kurie dalyviai į kai kuriuos Lietuvos regionus atvyksta pirmą kartą gyvenime. Ir patys regionai turi progą iš arčiau susipažinti su diasporos veikla. Taip pasaulio lietuvių veikla tampa matomesnė ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje.

Šiais metais suvažiavimo dalyviai turės progą daugiau sužinoti ne tik apie Plungę, bet ir apie istorinę Žemaitijos sostinę Telšius, kovojančius už žemaičių kalbos įteisinimą kaip atskiros kalbos, o ne tarmės. Taip pat šis miestas išsiskiria skulptūrų gausa – skaičiuojant vienam gyventojui, skulptūrų čia daugiau nei Vilniuje.

PLB valdybos susitikimas su Plungės rajono savivaldybės administracija, 2026 m..
PLB archyvo nuotr.

Pastaraisiais metais Lietuvos savivaldybės vis aktyviau ieško ryšių su iš jų kraštų

kilusiais emigrantais. Tokie susitikimai tampa puikia proga užmegzti naujus kontaktus ir paskatinti bendrus projektus.

Plungė ir Telšiai pasitinka

Organizuojant šių metų suvažiavimą aktyviai dalyvauja Plungės ir Telšių savivaldybės bei Telšių vyskupija. Organizatoriai ypač džiaugiasi regiono įsitraukimu ir bendradarbiavimu.

„Reakcija labai greita, daug nuoširdaus įsitraukimo ir noro parodyti savo kraštą“, – sako už renginio logistinius klausimus, apgyvendinimo ir kultūrinės programos organizavimą atsakinga PLB atstovybės Lietuvoje administratorė ir projektų koordinatore Aušra Jankevičienė. PLB valdyba atsakinga už suvažiavimo turinio planavimą ir darbo programą, tačiau idėjų įgyvendinimu ir praktiniais klausimais rūpinasi PLB atstovybė Lietuvoje, palaikanti tiesioginį ryšį tiek su dalyviais, tiek su savivaldybių atstovais – be jos renginys neįvyktų.

PLB valdybos susitikimas su Telšių rajono savivaldybės administracija, 2026 m. | PLB archyvo nuotr.

Dalyvių laukia ne tik darbo sesijos, bet ir turtinga kultūrinė programa:

- apsilankymas Oginskių rūmuose;
- susitikimai su vietos bendruomenėmis;
- pažintis su Telšių regionu;
- kultūros vakarai;
- ekskursijos;
- pažintis su Žemaitijos istorija.

Vienu svarbiausių kultūrinių akcentų taps filmo apie Pasaulio lietuvių sporto žaidynes premjera. Filmas pasakos apie praėjusiais metais Palangoje vykusias žaidynes ir pačią pasaulio lietuvių sporto judėjimo tradiciją.

Jaunimo balsas - vis stipresnis

Organizatoriai džiaugiasi ir aktyviu Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos įsitraukimu.

Šių metų data ir vieta buvo derinta taip, kad jaunimo susitikimai vyktų greta suvažiavimo, todėl tikimasi itin gausaus jaunų dalyvių būrio.

Jau registracijoje matyti platus pasaulio žemėlapis – jaunimas atvyksta iš Japonijos, Urugvajaus, Naujosios Zelandijos, Europos ir Šiaurės Amerikos šalių.

„Labai svarbu matyti kartų kaitą ir tai, kad jaunimas įsitraukia į bendruomeninį gyvenimą“, – sako organizatoriai.

Nors suvažiavimo programoje netrūks diskusijų, strateginių klausimų ir aktualių temų, organizatoriai neabejoja: svarbiausia šių susitikimų dalis yra žmonės.

Čia susitinka tie, kurie savo laiką, atostogas ir asmenines lėšas skiria lietuvybei puoselėti už Lietuvos ribų. Daugelis jų dirba savanoriškai, derindami bendruomeninę veiklą su darbu, šeima ir kasdieniais įsipareigojimais.

Todėl kiekvienas toks susitikimas tampa ne tik darbo sesija, bet ir emociniu patiprinimu. „Tai motyvacijos užtaisas visiems metams“, – sako D. Henke.

Būtent dėl to pasaulio lietuvių lyderių suvažiavimai išlieka svarbūs net ir šiandien, kai didžiąją dalį informacijos galima pasiekti vienu mygtuko paspaudimu.

Gyvas bendravimas, bendrystė ir bendras tikslas išlaikyti ryšį su Lietuva vis dar lieka stipriausiais pasaulio lietuvių bendruomenę jungiančiais saitais.

Straipsnis spausdintas metraštyje „Pasaulio lietuvis“, 2026 metai Nr. 589.

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.

Žurnalą įsigyti galite [čia](#)